

DB-16080002010300

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

March – 2022

**Accounting for Management
(Old Course)**

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

- 1 ટાટા કંપની બે વસ્તુ A અને B નું ઉત્પાદન કરે છે. 2020ના પ્રથમ સાત માસના અંદાજિત ઉત્પાદનના એકમો નીચે મુજબ છે. 17.5

માસ	વસ્તુ-A	વસ્તુ-B
જાન્યુઆરી	2500	7000
ફેબ્રુઆરી	3000	7000
માર્ચ	4000	6000
એપ્રિલ	5000	5000
મે	6000	4000
જૂન	6000	4000
જુલાઈ	5000	4500

અર્ધ તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક કોઈપણ માસના અંતે હશે નહિ અને જે તે માસના અંતે તૈયાર માલના આખર સ્ટોકના એકમો ત્યાર પછીના માસના વેચાણના 50% લેખે રહેશે.

તા. 31મી ડિસેમ્બર 2020ના રોજ પુરા થનાર વર્ષના અંતે બંને વસ્તુના અંદાજિત ઉત્પાદનના એકમો અને તેની પડતર નીચે મુજબ છે.

વિગત	વસ્તુ-A	વસ્તુ-B
ઉત્પાદન (એકમો)	55000	60000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (એકમદીઠ રૂ.)	12	19
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમદીઠ) (રૂ.)	5	7
અન્ય પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	165000	240000

તમારે નીચે મુજબના પત્રકો તૈયાર કરવાના છે.

- (1) જાન્યુઆરીથી જૂન 2020 સુધીનું માસિક ઉત્પાદન અંદાજપત્ર
(2) જાન્યુઆરીથી જૂન 2020 સુધીના સમયનું ઉત્પાદનની પડતર દર્શાવતું અંદાજપત્ર

- 2 જેની કંપની એક ચાલુ ધંધો ખરીદી લેવા માટે સ્થાપવામાં આવેલ છે. જે માટે 17.5 રૂ. 1620000ની ઈકિવટી શેરમૂડી અને 10%ના રૂ. 220000ના ડિબેન્ચર બહાર પાડવામાં આવે છે. ડિબેન્ચર પર વ્યાજ વાર્ષિક ધોરણે ચૂકવવાનું છે. શરૂઆતનો અંદાજીત રોકડ પ્રવાહ નીચે મુજબ છે.

પ્લાન્ટ	280000
મકાન	620000
સ્ટોક	220000
મોટરવાન	180000

ઉપરોક્ત બાબતો અંગે કંપનીની નોંધણીના મહિનામાં જ ચૂકવણી કરવાની છે.

30જૂને પૂરા થતા પ્રથમ 6 માસ દરમિયાનના વેચાણનો અંદાજ નીચે મુજબ છે :

જાન્યુઆરી	420000
ફેબ્રુઆરી	450000
માર્ચ	555000
એપ્રિલ	750000
મે	795000
જૂન	840000

અન્ય વિગતો :

- (1) સ્ટોકનું ધોરણ એક સરખું જળવાઈ રહેશે.
- (2) મજૂરી અને પગાર ચૂકવવાનો સમયગાળો 1 મહિનાનો.
- (3) દેવાદારોને 2 મહિનાની શાખ આપવામાં આવશે.
- (4) લેણદારોને ખરીદી કર્યા પછીના 1 મહિને નાણા ચૂકવશે.
- (5) વેચાણ પર કાચા નફાનો દર 20% રહેવાની ધારણા છે.
- (6) દરેક માસના અંતે સામાન્ય ખર્ચ રૂ. 12000 ચૂકવશે.
- (7) પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ. 14000 ફેબ્રુઆરીમાં ચૂકવશે.
- (8) મજૂરી અને પગાર રૂ. 24000 પ્રથમ ત્રણ માસ માટે અને રૂ. 30000 ત્યાર પછી.
- (9) શેર અને ડિબેન્ચર 1 જાન્યુઆરીએ બહાર પાડવામાં આવશે.
રોકડ અંદાજપત્ર (6 મહિનાનું) અને કંપનીના તા. 30-6-20ના રોજ પૂરા થતા સમય માટેના અંદાજીત વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

- 3 મનોજ કંપની લિ. બે પ્રકારના સ્પેરપાર્ટ્સ XYનું ઉત્પાદન કરે છે. તેના રેકોર્ડ 17.5 પરથી નીચેની માહિતી મળે છે.

વિગત	સ્પેરપાર્ટ્સ X	સ્પેરપાર્ટ્સ Y
પ્રત્યક્ષ માલસામાન એકમદીઠ રૂ.	540	480
પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાકદીઠ રૂ. 12	15 કલાક	10 કલાક
વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ.	1050	900
સ્થિર ખર્ચા રૂ. 7500	-	-
ચલિત ખર્ચા (મજૂરીના)	150%	150%

કંપનીના સંચાલકો આગામી સમયના બજેટ માટે વેચાણ મિશ્રના નીચે મુજબના વિકલ્પો અંગેની શક્યતાઓ વિચારે છે.

(1) સ્પેરપાર્ટ્સ Xના 720 એકમો અને સ્પેરપાર્ટ્સ Yના 780 એકમો.

(2) માત્ર X સ્પેરપાર્ટ્સના 2310 એકમો.

(3) માત્ર Y સ્પેરપાર્ટ્સના 1290 એકમો.

(4) સ્પેરપાર્ટ્સ Xના 510 એકમો અને સ્પેરપાર્ટ્સ Yના 1080 એકમો.

તમે કયા પ્રકારના વેચાણ મિશ્રની ભલામણ કરશો ? જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

- 4 જય કંપની ત્રણ વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. અને તેને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. 17.5

વિગત	A	B	C
ઉપયોગમાં લેવાયેલ શક્તિ	20%	40%	40%
ઉત્પાદન એકમો	5000	10000	12000
એકમદીઠ પડતર	રૂ.	રૂ.	રૂ.
માલ સામાન	22	35	40
મજૂરી	18	15	16
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	6	10	12
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ	8	10	16
એકમદીઠ પડતર	54	70	84
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	50	80	100
એકમદીઠ નફો (ખોટ)	4 (ખોટ)	10	16

સંચાલકો વસ્તુ Aનો ધંધો બંધ કરવાની દરખાસ્ત મુકે છે. કારણ કે છેલ્લા થોડા વર્ષોથી તે ખોટ દર્શાવે છે. બાકીની બે વસ્તુઓનું ચિત્ર સારું હોવાથી 'A'ના ધંધાને બંધ કરવાથી પ્રાપ્ત થતી ફાજલ શક્તિનો ઉપયોગ B અને Cના ધંધામાં સરખી રીતે કરવાનું વિચારે છે.

કિંમત અને પડતરમાં અંદાજિત વધારો :

વિગત	B	C
માલસામાન	10%	10%
મજૂરી	5%	5%
વેચાણ કિંમત	5%	5%

તમારે અંદાજિત નફાકારકતા દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે. અને યોજના અમલમાં મુકવી કે કેમ તે અંગે સલાહ આપવાની છે.

- 5 ડિવિઝન XL નફા કેન્દ્ર છે. જે ચાર વસ્તુઓ ABC અને Dનું ઉત્પાદન કરે છે. 17.5 દરેક વસ્તુ બહારના બજારમાં વેચાય છે. માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	A	B	C	D
એકમદીઠ બજાર કિંમત રૂ.	140	136	150	130
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ.	120	90	100	85
એકમદીઠ જરૂરી મજૂરી કલાકો	3	4	2	3

વસ્તુ D ડિવિઝન XXLમાં ફેરબદલ થઈ શકે છે. પણ તે માટે મહત્તમ આવશ્યક જથ્થો 5000 એકમોનો છે. બહારના બજારમાં મહત્તમ શક્ય વેચાણ નીચે મુજબ છે.

વસ્તુ	A	B	C	D
એકમો	5600	5000	4600	3200

જે ડિવિઝન XXL વસ્તુ Dની બહારથી ખરીદે તો થોડી સસ્તી કિંમતે એકમદીઠ રૂ. 125ના ભાવે મેળવી શકે તેમ છે. નીચેના સંજોગોમાં વસ્તુ Dના 5000 એકમો માટે એકમદીઠ ફેરબદલ કિંમત નક્કી કરો.

- (1) 40000 મજૂર કલાકો પ્રાપ્ત હોય.
- (2) 60000 મજૂર કલાકો પ્રાપ્ત હોય.

- 6 રીટા મેન્યુ. કં. જે X અને Y વસ્તુ ઉત્પાદિત કરે છે. તેની પાસેથી નીચેની માહિતી મળે છે : 17.5

વિગત			વસ્તુ-X રૂ.	વસ્તુ-B રૂ.
વેચાણ			20000	8000
બાદ :				
વેચાણ પડતર	X	Y		
માલ સામાન	6000	2000		
મજૂરી	3000	2000	9000	4000
			11000	4000
બાદ :				
ચલિત ખર્ચા			4000	2000
			7000	2000
બાદ :				
સ્થિર ખર્ચા			2500	2500
નફો/નુકસાન			4500	(-500)

સ્થિર ખર્ચ X અને Yના ઉત્પાદનના જથ્થા સામે અસંબંધિત રીતે સ્થિર રહેવાના વલણ છે અને તે અંગે કંપનીની પ્રથા છે. કે સ્થિર પડતર X અને Y વચ્ચે સમાન દરે વહેંચી દેવી.

તમારે નીચેની ગણતરી કરીને અહેવાલ આપવાનો છે.

- (1) વસ્તુ Y બંધ કરવી.
- (2) વસ્તુ Yની કિંમતમાં 20% ઘટાડો કરવો જેનાથી વસ્તુ Yના વેચાણમાં 40% વધારો થશે.
- (3) વસ્તુ Xની કિંમત બે ગણી કરવી અને જેના પરિણામે તેના વેચાણમાં $\frac{3}{5}$ ઘટાડો થશે.

- 7 વસ્તુ આયુષ્ય ચક્રના તબક્કાઓ સમજાવો. 17.5

- 8 વિગતે સમજાવો :

- (1) મુલ્ય એન્જિનિયરીંગની નફા પરની અસરો. 10
- (2) ગુણવત્તા પડતરનું વર્ગીકરણ. 7.5

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Attempt any four questions.

- 1 TATA limited manufactures two products A and B an **17.5**
estimate of the numbers of unit expected to be sold in the
first seven months of 2020 is given below :

Month	Product A	Product B
January	2500	7000
February	3000	7000
March	4000	6000
April	5000	5000
May	6000	4000
June	6000	4000
July	5000	4500

There will be non work in progress at the end of any month and finished units equal to 50% and anticipated sales for the next month will be in stock at the end of each month. The budgeted production and production costs for the year ending on 31st December, 2020 are as follows :

Particulars	Product A	Product B
Production (unit)	55000	60000
Direct materials (per unit) (Rs.)	12	19
Direct labour (per unit) (Rs.)	5	7
Other production overhead (Rs.)	165000	240000

You are required to prepare :

- (1) Production budget for the six months period January to June 2020.
- (2) A summarized production cost budget for the six months period January to June 2020.
- 2 Jenny Ltd. came into existence for buying a current **17.5**
business. It issued equity share capital of Rs. 16,20,000 and
10% debentures of Rs. 2,20,000 and created fund. Interest
on debentures will be paid annually starting out-put cash
flow :
Plant	280000
Building	620000
Stock	220000
Motor	180000

The above payment is to be done in a month of company registration. At the end of 30th June 6 months expected sales is as follows :

January	420000
February	450000
March	555000
April	750000
May	795000
June	840000

Other details :

- (1) The level of stock will be maintained monthly uniformly.
- (2) The time lag in payment of wages and salary is one month.
- (3) The credit period for the creditors will be of 1 month.
- (4) The credit period for the debtors will be 2 months.
- (5) Gross profit on sale is 20%.
- (6) The administrative exp. will be paid at end of every month of Rs. 12,000.
- (7) Primary exp. of Rs. 14,000 will be paid in the month of February.
- (8) Wages and salary : First three months Rs. 24,000 monthly for the later period Rs. 30,000 monthly.
- (9) Equity shares and debentures will be issued on 1st January.

Prepare on the books of Jenny Ltd.

- (1) Cash budget (for first 6 months)
- (2) Estimated annual accounts up to 30th June 2020.

- 3** Manoj Co. ltd. manufactures two types of spare parts **17.5**
X and Y.

Particulars	Spare parts X	Spare parts Y
Direct material (per unit) Rs.	540	480
Direct wages (Rs. 12 per hour)	15 hours	10 hours
Selling price (per unit) Rs.	1050	900
Fixed cost Rs. 7500	-	-
Variable expenses (of wages)	150%	150%

Directors of the company are thinking for the possibilities of various options of sales mix for coming budget period.

- (1) To manufacture 720 units of X and 780 units of Y.
- (2) To manufacture only 2310 units of X.
- (3) To manufacture only 1290 units of Y.
- (4) To manufacture 510 units of X and 1080 units of Y.

Which type of sales mix will you suggest ? Show with necessary calculation.

- 4 Jay Company manufactures three products and their respective details are furnished below : 17.5

Particulars	A	B	C
Capacity engaged	20%	40%	40%
Units produced	5000	10000	12000
<i>Cost per unit</i>	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
Material cost	22	35	40
Wages	18	15	16
Variable overheads	6	10	12
Fixed overheads	8	10	16
Per unit total cost	54	70	84
Selling price per unit	50	80	100
Profit per unit	4 (loss)	10	16

The management process to discontinue the business of 'A' as for the last few years it is showing a loss. Future prospects of the remaining two being good. It is intended to utilize the disengaged capacity in business 'A' in the products B and C equally.

Excepted rise in price and cost :

Particular	B	C
Material	10%	10%
Wages	5%	5%
Selling price	5%	5%

You are required to prepare a statement of projected profitability and advise the management as to whether. The scheme may be adopted.

- 5 Division XL is profit centre. Which produces four products A, B, C and D. Each product is sold in the external market. Data for the period are as follows period : 17.5

Particulars	A	B	C	D
Market price per unit (Rs.)	140	136	150	130
Variable cost per unit (Rs.)	120	90	100	85
Required labour hour per unit	3	4	2	3

Product D can be transferred to division XXL, but the maximum quantity that might be required for transfer is 5000 units of D.

The maximum sales in the external market are :

Product	A	B	C	D
Unit	5600	5000	4600	3200

Division XXL can purchase the same product at a slightly cheaper price of 125 per unit instead of receiving transfer of product D from division XL.

- (1) 40000 hours
- (2) 60000 hours

- 6 RITA manufacturing Co. produces two types of Products X and Y. Following information is provided from the company : 17.5

Particulars	X	Y
Sales	20000	8000
Less : Cost of Sales		
Material	6000	2000
Labour	3000	2000
	9000	4000
	11000	4000
Less : Variable cost	4000	2000
	7000	2000
Less : Fixed overheads	2500	2500
Profit / Loss	4500	(-500)

Fixed expenses of X and Y as per physical quantity that will be stable. That is tradition to contribute equally.

You are advised to calculated and report :

- (1) If item Y is stopped
- (2) It is estimated that price of Y reduced by 20%, so sales increased by 40%.
- (3) Price of X made double and sales will decrease by $\frac{3}{5}$.

- 7 Explain the phases of product life cycle. 17.5

- 8 Explain in detail :

- (1) Impact of value engineering on profit. 10
- (2) Classification of quality costing. 7.5